

Fylkesmannen i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmarkku fylkkamánni
Tromssan ja Finnmarkun maaherra

Vår dato:

13.03.2019

Vår ref:

2019/2457

Deres dato:

Deres ref:

Adresseliste

Saksbehandler, innvalgstelefon

Liv Gunhild Mølster, 77642204

Ordningsverdi 432.1

Oppstartmelding av prosess for utvidelse (grenseendring) av Blåberget naturreservat /Geavstoaiivi luonddumeahcci i Bardu kommune

Fylkesmannen melder med dette om oppstart av prosess for utvidelse av Blåberget naturreservat/ Geavstoaiivi luonddumeahcci i Bardu kommune. Det eksisterende Blåberget naturreservat/ Geavstoaiivi luonddumeahcci ble vernet 1. desember 2017. Formålet er vern av skog. Fylkesmannen mottok gjennom skogeierforeningen Allskog SA den 30.5.2018, et tilbud om et areal for utvidelse av naturreservatet. Den 20.11.2018 mottok Fylkesmannen underskrevet avtale mellom grunneier og Miljødirektoratet. Arealet som nå tilbys for frivillig skogvern er på 255 dekar, og ligger på eiendommen gnr/bnr 22/6 i Bardu.

Blåberget ligger 8-9 km øst for Setermoen, nord for Bardujord. Det nye arealet strekker seg fra ca 120 - 500 moh. Eiendommen omfatter en bratt sørvestvendt skogsli under Blåberget inkludert øvre bergkant. Skråningen er kledd av frodig løvskog. Det fins også åpne områder på grunn av ras ovenfra, dels med kampesteiner synlig. De åpne områdene er enger av store bregner, strutseving. En bekk kalt Vårdagen, kommer ned midt i området. Øverst mot bergkanten er det ur og rasmark. I nedre del finnes en større skogkledd myr.

Offentlige føringer og frivillig vern

Gjennom Regjeringens innstilling og Stortingets behandling av Stortingsmelding nr. 25 (2002-2003), ble det en kraftig opptrapping av skogvernet i Norge. Ved behandlingen av Stortingsmelding nr.14 «Natur for livet. Norsk handlingsplan for naturmangfold» (2014 – 2015), sluttet Stortinget seg til Regjeringens innstilling om å sette et mål om vern av både offentlig eid skog og frivillig vern av privateid skog til 10 prosent av skogarealet. I Regjeringens plattform Granavollenplattformen ble dette målet videreført gjennom punkt 12 om Klima og miljø, høsten 2018. I NINA-rapport nr. 535 (2010) «Naturfaglig evaluering av naturvern i Norge» vurderes mangler i skogvernet fylkesvis.

Naturverdier i utvidelsesområdet

I nedre del av utvidelsen vokser det gråor-heggeskog liskog med rogn, hegg og villrips med masseforekomst av den høye bregnen strutseving. Åpnere områder er dels gammel dyrka mark, dels raspåvirket mark med mye strutseving eller bringebær. Over 200 meter overtar høgstaude-

bjørkeskog som skogtype, med en del høye blomsterplanter. Større silkeseljer finnes mest ovenfor oreskogen. Det er ganske store forekomstene av stående og liggende døde trær i lia. Den døde veden gir vokseplass for spesialiserte nedbryterarter av insekter, sopp og lav.

Naturtypen «gammel løvskog» dekker det meste av utvidelsesområdet (ca 2/3). Den er gitt verdi verdi svært viktig (A), og består i nedre del av gråor - heggeskog av lisidetype og lenger opp av høgstaudebjørkeskog. Øverst i bergkanten og øvre rasmark opptrer en kalkrik utforming av naturtypen «sørvendt berg og rasmark» med verdi viktig (B). I tillegg finnes mindre områder med naturtypene «rik sumpskog» og «skog eller krattbevakst rikmyr».

Marisko er en kalkkrevende orkidé som vokser i området. Den er rødlistet som nær truet (NT), og arten er fredet ved forskrift, mot innsamling. I tillegg finnes andre typiske arter for de ulike naturtypene, som skogsvinerot, kranskonvall, linesle, ormetelg, trollbær, bringebær og hundekjeks. Flere av disse er varmekjære planter. Mange av løvtrærne har påvekstarter av lav og sopp. I kalkberget trives kalkkrevende arter som rødflangre, rosekarse og brudespore. Også rikmyrene har kalkkrevende arter av høyere planter og moser. Av skogstrær har rogn vanskelig med å forynges på grunn av elgbeiting.

Fuglelivet er rikt med mange arter og individer av varmekjære spurvefugler som hagesanger, gransanger, gråfluesnapper og gjerdesmett.

Berggrunnen i området er dels baserik og lettløselig (kalkspatmarmor, fyllitt og skifer) og gir god plantenæring. Dels er bergartene noe mer tungtløselige og sure og gir mindre tilgjengelig næring for planter. Hoveddelen av arealet har høy skogbonitet (N5 kart, ressurs). Området ligger overveiende i mellomboreal vegetasjonssone, som er den mest varmekjære og lavestliggende i Troms og Finnmark. Disse kriteriene gir en frodig og varmekjær rik løvskog. Ras fra berget over gir dynamikk til området med ung og gammel skog om hverandre.

Kilder til registreringer i utvidelsesområdet er:

- NINA 2004: «Rike løvskoger i Troms. En presentasjon av utvalgte lokaliteter». Foreløpig rapport til Fylkesmannen i Troms. Unntatt offentlighet pga rødlistede fuglearter. Norsk institutt for naturforvaltning. Red. Karl Birger Strann, Vigdis Frivoll, Trond Johnsen, Hans Tømmervik, 114 s.
- Naturkonsulenten v/Granmo A. 2005: «Flora- og vegetasjonsundersøkelser i ni løvskogsområder i Troms». Rapport til Fylkesmannen i Troms. 23s.
- Borch bio.no/narin. Lokalitetsdatabase for skogområder. BorchBio AS. 2006 «Blåberget ***» 9 s. inkludert kart og fotos. Undersøkt av Tom Hellik Hofton, Jon Klepsland og Dagfinn Svalastog 6. – 7.09 2006.

Fylkesmannen mener at registreringene er tilstrekkelige og gode, for den aktuelle delen av eiendommen gnr/bnr 22/6 i Bardu.

Konsekvenser av verneforslaget. Verneforskriften

Verneområdet tenkes utvidet for å ta vare på en større del av de registrerte naturverdiene i området. Eiendommen tilfører mer areal av naturtypene «gammel løvskog», «sørvendt berg og rasmark – kalkrik utforming», og noe «rik sumpskog» og «skog eller krattbevakst rikmyr». I Evaluering av områdevern i Norge (NINA rapport nr. 535, 2010) omtales mangler i norsk naturvern inkludert skogvern. For Troms er det oppgitt stor grad av udekket vernebehov for blant annet

skogtypene «gammel blandingsløvskog», «gråor-heggeskog av lisidetype», «rik sumpskog», og «kalkskog». Den foreslåtte utvidelsen øker arealet for flere av disse skogtypene.

Det tilføres også vern av flere varmekjære arter. Potensialet for forekomster av flere rødlistearter er stort, som fossenever og nordlig aniskjuka.

Innholdet i verneforskriften blir ikke endret om den nye eiendommen blir innlemmet i naturreservatet. (Bare utvidelse av arealet og et nytt gnr/bnr 22/6 føres inn i forskriften). Skogvernet medfører at det ikke vil være tillatt med arealinngrep inkludert skogbrukstiltak, eller tekniske utbygginger. Grunneiers rett til jakt og fiske opprettholdes, beite er tillatt og allmennheten kan ferdes i området og kan plukke vanlige arter av bær og matsopp.

Saksgang

- **Bakgrunn.** Forslaget om utvidelse av Blåberget naturreservat/ Geavstoaiivi luonddumeahcci gjennomføres som en frivillig skogvernprosess. Fylkesmannen utfører sin del etter saksbehandlingsreglene i rundskriv T2/15 fra Klima- og miljødepartementet «Saksbehandlingsregler ved områdevern etter naturmangfoldloven (§§ 41 -43).
- «Retningslinjer for saksbehandling etter naturvernloven i samiske områder» (Avtale 31.1.2007 mellom Sametinget og Miljøverndepartementet) er også lagt til grunn. Forut for utsending av dette brevet er Sametinget forespurt om det er behov for konsultasjon eller nedsetting av arbeidsutvalg. De uttalte at det ikke er behov for å nedsette en arbeidsgruppe eller for konsultasjon på dette tidspunkt. Fylkesmannen spurte reinbeitedistriktet Hjerttind, Altevatn, Fagerfjell om de hadde behov for konsultasjon. De har svart at det ikke er behov for konsultasjon nå.
- **Oppstartmelding.** Gjennom dette brevet gis oppstartmelding av prosessen om utvidelse av Blåberget naturreservat/ Geavstoaiivi luonddumeahcci i form av kart med avgrensning av forslag til utvidet naturreservat.
- **Offentlig høring.** Fylkesmannen vil vurdere innspill til oppstartmeldingen og eventuelt innarbeide disse. Deretter legger Fylkesmannen sitt forslag om utvidelse av Blåberget naturreservat/ Geavstoaiivi luonddumeahcci ut på offentlig høring i form av et kart med avgrensning av det utvidete naturreservatet. Verneforskriften sendes ikke på høring fordi den ikke endres.
- **Fylkesmannens tilråkning.** Når høringsfristen har utløpt, vurderer Fylkesmannen innkomne uttalelser og utarbeider kart med avgrensning for det utvidete naturreservatet som sin tilråkning til Miljødirektoratet.
- **Sentral behandling og vernevedtak.** Miljødirektoratets vurderer forslaget og sender sin tilråkning om avgrensning av utvidet naturreservat til Klima- og miljødepartementet. Direktoratet utarbeider i tillegg en endringsforskrift for arealutvidelsen. Departementet sørger for sentral behandling av verneforslaget. Endelig vedtak etter naturmangfoldloven fattes av Regjeringen ved Kongelig resolusjon.

Innspill som ønskes til oppstartmeldingen

Fylkesmannen melder oppstart for utvidelsen av Blåberget naturreservat/ Geavstoaiivi luonddumeahcci for å sikre medvirkning i verneplanarbeidet. Fylkesmannen vil gjerne ha synspunkter på kartet med avgrensning av utvidelsen av naturreservatet. Kommentarer til oppstartmeldingen sendes skriftlig til Fylkesmannen i Troms og Finnmark, Statens hus, 9815 Vadsø, fmtfpost@fylkesmannen.no innen fristen som er: mandag 8. april 2019.

Innspill kan også gis under lenken Høringer på Fylkesmannens hjemmeside:

<https://fylkesmannen.no/troms-finnmark/>

Med hilsen

Heidi Marie Gabler (e.f.)
fagkoordinator for naturmangfold
og naturvern

Liv Gunhild Mølster
seniorrådgiver miljø

Vedlegg:

- Kart: Oppstart utvidelse av Blåberget naturreservat/ Geavstoaiivi luonddumeahcci i Bardu kommune (mars 2019)
- Adresseliste

Dokumentet er elektronisk godkjent